

Govert en het kerstspel

MARGREET GRAAFF

Hoe het mogelijk geweest was, begreep hij nog niet, maar hij had gestotterd, als een klein dom jongetje gestotterd. Met driftige passen, de lippen stijf op één geklemd, liep Govert door de koude novembermiddag naar huis; de tranen prikten achter zijn ogen. Alles liep hem ook tegen! Sinds ze hier in de stad woonden — 't was nu al drie maanden — was het een en al narigheid. Dààr had hij tenminste een leuk stel vrinden gehad. Hier had hij niemand. Daar kon hij ook wat. Daar had hij vorig jaar de hoofdrol in het Kerstspel gespeeld. Dat was prachtig gegaan. Ze hadden het spel nóg eens en nóg eens moeten opvoeren. Het mooist was het in het ziekenhuis geweest. Wat hadden de mensen geluisterd!

En nu, hier — hij zag ze voor zich, de grote wat lawaaiige jongens uit zijn nieuwe klas; eigenlijk, in zijn hart, was hij bang voor ze. Hij voelde zich klein en onhandig. Waarom wàs hij ook zo klein? Waarom moest hij ook altijd oppassen voor zijn gezondheid; niet te veel voetballen, niet te hard lopen? Een echt papjoch vonden ze hem. Als hij ook maar 's zo tegen een bal kon trappen als Daan Verhagen of keepen of boksen of iets anders dat een beetje indruk maakte. Maar hij kon niks — niet eens een stukje lezen. Want nu had ie dan nog gestotterd ook. Vanmiddag toen meneer ze allemaal een stukje uit het Kerstspel liet lezen om de rollen te verdelen. Hij had zo in spanning gezeten — want nu zou hij dan eindelijk toch eens laten zien wat ie kon — maar toen hij aan de beurt kwam, had hij zich zenuwachtig verslikt en was helemaal in de war geraakt. Hij hoorde nog het spottend gegrinnik van een jongen achter hem. En nu, nu had hij het kleinste en onbelangrijkste rolletje van allemaal. en Daan Verhagen, die opschepper, had de hoofdrol.

Maar hij deed het niet. Kon je nèt denken. Hij had er geen zin in. Hij zou vader wel vragen of hij er vrij van mocht hebben. Er waren meer jongens die niet meededen. En 's middags aan tafel, toen hij wat mokkend verteld had wat er gebeurd was, vroeg hij het. Maar vader, die anders altijd zo begrijpend deed als hij op de school mopperde, schudde nu heel beslist van nee.

„Ik dacht dat je sportiever was, Goof. Je hoeft heus niet altijd een hoofdrol te hebben en bij een Kerstspel gaat dat al helemaal niet op, dat weet je wel. Herinner je je de laatste woorden nog, van het spel dat jullie verleden jaar speelden?”

Govert knikte, een beetje verlegen.

„Nu, zeg het maar.”

„Wij speelden 't spel tot Jezus' eer; knielt allen bij zijn kribbe neer.”

„Zo, en denk je, dat Jezus het dan erg belangrijk vindt of je een hoofdrol hebt of niet?”

Govert schokschouderde.

„Dat spelen is niet zo belangrijk, jongen, maar dat knielen wel. Als je Jezus werkelijk aanbidt met je hart, ben je al blij, dat je mee mag doen — ook al is je rol nog zo klein; en dan denk je niet meer alleen aan jezelf.”

Govert zweeg.

Vader sloeg ook wel altijd de spijker op de kop. Want hij had gelijk. Hij dacht altijd ~~maar~~ aan zichzelf de laatste tijd. Maar ja, vader wist ook niet hoe graag hij nu ook ~~eens~~ mee wou doen in die klas en hoe verlegen en ongelukkig hij zich eigenlijk voelde. Als hij maar eens iets echt goed kon, beter dan de anderen, maar hoe . . .

De repetities voor het Kerstspel van de school waren in volle gang en of hij wilde of niet, Govert begon er plezier in te krijgen. Hij vond het spel mooi en als knechtje van de drie koningen, die de geschenken mocht binnenbrengen, stelde hij het zich belememaal voor: hoe ze daar binnen gingen in die koude vochtige stal met het lage dak, hoe ze het Kindje zagen, dat daar rustig lag te slapen in 't stro en hoe hij dan voorzichtig de kostbare cadeaus aanreikte.

Al gauw kende hij hele stukken van het spel uit zijn hoofd.

Maar verder was er niets veranderd. Hij holde nog altijd dadelijk uit school weg, maar huis, en in het speelkwartier hing hij er zo'n beetje bij.

Op een morgen vroeg Wim Verelst hem of hij ook mee wilde, bij hem thuis naar de

televisie kijken. Verrast keek Govert op, maar tegelijk schalde de stem van Daan Verhagen spottend: „Als 't jongetje maar mag van z'n mama”. Dit was teveel. Dol van drift draaide Govert zich om en sloeg Daan met de volle vuist in 't gezicht. Maar deze, hoewel niet op zo'n uitval bedacht, sloeg ferm terug en al gauw moest Govert de ongelijke strijd opgeven.

Verslagen, met een grote buil op z'n voorhoofd, kwam hij thuis. Nu had hij voor de ogen van alle jongens verloren. Het liefst zou hij nooit weer naar die school teruggaan.

Maar de volgende dag was het woensdag, de dag van de Kerstspelrepetitie, en of hij

wilde of niet, hij zou er heen moeten. Hoe moest dat nu? Vader zei, dat je geen Kerstspel kon spelen als je ruzie had en daar had hij natuurlijk gelijk in.

's Avonds in bed, toen zijn drift wat bekoeld was, lag Govert erover te piekeren.

Nu ja, hij zou dan maar zijn best doen, het nog eens met Wim opnemen, zeggen dat hij graag kwam en Daan — ja, die zou hem wel honend ontvangen, morgen. Niks van aantrekken maar; het proberen tenminste. Daan had eerlijk gewonnen, dat was zeker. En hij was een heethoofd geweest — hij zou er nog heel wat over moeten horen, komende dagen.

Maar vreemd, toen hij die volgende morgen op school kwam, zei geen van de jongens meer iets over de vechtpartij, en wat nog vreemder was: Daans plaats bleef die ochtend leeg. En 's middags op de repetitie keek meneer nogal ernstig. „Jongens, ik heb een lelijk bericht,” begon hij. „Daan Verhagen is ziek; 't zal wel veertien dagen duren en hij zal dus niet mee kunnen doen aan het Kerstspel. Dus wat nu?”

Ze keken allemaal een beetje beduusd en zwegen. „Ja, wat nu?”

Govert tuurde strak voor zich uit. „Dit is de kans,” dacht hij, en toen, met een onzekere stem, vroeg hij: „Mag ik zijn rol proberen, meneer?”

De jongens keken hem verwonderd aan en meneer, ook een beetje verbaasd, knikte. En van dat ogenblik af werd alles anders. Govert leefde zich helemaal in in die rol van de herdersjongen: ja, het was alsof hij zelf in die koude nacht bij het vuur zat en daar in het veld van Bethlehem plotseling het grote nieuws hoorde van de engelen. Vol verwachting ging hij naar de stal, waar hij knielend bij de kribbe, het mooiste wat hij had, zijn fluit, aan het Kindje gaf.

Meneer was erg tevreden en een van de jongens zei met oprechte bewondering: „Je doet het machtig, zeg.”

Toen had hij opeens het gevoel of hij er helemaal bijhoorde. Of kwam het omdat hij niet meer zo verlegen was. Of omdat Daan, de aanvoerder, er niet was?

Want het was gek; in voetballen en sporten was hij heus geen haar beter geworden; maar hij kon er nu wèl tegen als de jongens hem bij een mislukte trap eens uitlachten. En toen ze op een middag, na schooltijd, elkaar de loef afstaken met boomklimmen en hem riepen ook zijn kunsten te vertonen, durfde hij rustig zeggen dat hij dat niet kon.

En opeens was het ook vanzelfsprekend geworden dat hij niet altijd meer alleen naar huis liep en op een verjaardag met de anderen bij een van de jongens thuis gevraagd werd. Wat er al niet in veertien dagen gebeuren kon!

Maar ook met Daan Verhagen gebeurde er iets. Hij werd gauwer beter dan verwacht was en op de middag van de generale repetitie verscheen hij onverwacht, een beetje bleek nog om zijn neus, in de kleedkamer van de grote zaal waar het spel moest worden gespeeld.

„Ha, die Daan!”

„Hallo.”

Het werd even stil in de kleedkamer en een paar jongens keken naar Govert, die juist een korte, grove herderspij had aangetrokken en nu ook een beetje bleek om zijn neus werd.

„Jij speelt nu die rol, hè?” zei Daan mat.

„Ja.”

Daar kwam meneer aan. „Zo Daan, weer beter? Daar ben ik blij om.”

„Ja meneer, ik dacht — misschien kan ik nog wel meedoen. Ik ken m'n rol goed.”

Meneer aarzelde, keek eens naar Govert. Die jongen had er juist zo'n plezier in.

„Jz.” begon hij „Dat is een moeilijke vraag, jongen.”

Govert keek gespannen naar meneer op, en van hem naar Daan, die kennelijk zo vroeg uit z'n bed was gekomen om nog te kunnen meespelen. Zou Daan nou toch

die rol nog krijgen? vroeg hij zich af. Hij moest opeens aan Vader denken. „Het spelen is niet belangrijk, het knielen wel.” Nu hij het spel zo vaak gespeeld had, was dat heel werkelijk voor hem geworden. De herdersjongen gaf ook alles wat hij had en echt Kerstfeest werd het pas, als je ook aan een ander dacht. Hij, Govert, had tenslotte nog dat kleine rolletje. Als Daan nu in de zaal moest zitten, morgenavond, zou dat een naar gevoel zijn. Hij slikte even, maar toen zei hij spontaan: „Jij mag het wel spelen, Daan. Ik doe dan die andere rol weer.”

Zo gebeurde het. En op de Kerstavond speelden de jongens, zoals ze nog nooit gespeeld hadden. Er werd ademloos geluisterd en het was alsof alle mensen met de spelers mee naar de kribbe gingen om Jezus te aanbidden.

„'t Was prachtig en wat speelde die Daan goed,” werd er later gefluisterd.

Govert hoorde het wel, maar hij was niet jaloers. Hij was veel te blij met dit Kerstfeest, dat alles anders had gemaakt.

De dieren in de herberg

JOHAN WINKLER

Het was een vreselijke tocht voor Maria, voor Jozef en voor het ezeltje. Doodmoe waren ze alle drie: het ezeltje was moe en Jozef was moe, maar het allervermoeidst was Maria en o! wat verlangde ze naar een rustig plekje waar haar kindje geboren kon worden. Drie dagen lang waren ze nu al op weg, soms liep Maria heel moeilijk een eindje naast Jozef, maar meestal zat ze op de rug van het ezeltje, het lieve, het geduldige, maar het o zo doodmoede dier.

Het had allemaal veel langer geduurd dan ze dachten. Wat een eind was het naar Bethlehem! Natuurlijk, het liefst waren ze thuis gebleven, in Nazareth waar ze woonden, maar die Romeinse keizer die over de hele wereld de baas speelde wilde nu juist in die vreselijke maand december al zijn onderdanen tellen en daarom moesten ze allemaal naar de plaats waar ze geboren waren, en dat was voor Maria en Jozef het verre, verre Bethlehem.